
EVEREST

2062

tamadres.com

ESERLERİ

1. *Güneşe Dön Yüzünü* (Öykü)
2. *Bir Tatlı Huzur* (Biyografi)
3. *Foto Sabah Resimleri* (Öykü)
4. *Adı: Aylın* (Biyografik Roman)
5. *Geniş Zamanlar* (Öykü)
6. *Sevdaİnka* (Roman)
7. *Füreye* (Biyografik Roman)
8. *Köprü* (Roman)
9. *İçimde Kızıl Bir Gül Gibi* (Deneme)
10. *Babama* (Şiir)
11. *Nefes Nefese* (Roman)
12. *Kardelenler* (Araştırma)
13. *Gece Sesleri* (Roman)
14. *Bir Gün* (Roman)
15. *Bir Varmış Bir Yokmuş* (Öykü)
16. *Veda* (Anı-Roman), *Veda* (Çizgi Roman)
17. *Sit Nene'nin Masalları* (Çocuk Kitabı)
18. *Umut* (Anı-Roman)
19. *Taş Duvar Açık Pencere* (Derleme)
20. *Türkan-Tek ve Tek Başına* (Anı-Roman)
21. *Hayat-Dürbünümde Kırk Sene* (Anı-Roman)
22. *Hüzün-Dürbünümde Kırk Sene* (Anı-Roman)
23. *Gizli Anların Yolcusu* (Roman)
24. *Saklı Şiirler* (Şiir)
25. *Sessiz Öyküler* (Öykü Derlemesi)
26. *Bora'nın Kitabı* (Roman)
27. *Dönüş* (Roman)
28. *Hayal* (Anı-Roman)
29. *Handan* (Roman)
30. *Tutsak Güneş* (Roman)
31. *Kanadı Kırık Kuşlar* (Roman)
32. *Kördüğüm* (Roman)
33. *Son* (Roman)
34. *Her Yerde Kan Var* (Roman)
35. *Hazan* (Anı-Roman)

Hazan

tamadres.com

§

Yayın No 2062
Türkçe Edebiyat 864

Hazan
Ayşe Kulin

Kapak Tasarımı: Füsun Turcan Elmasoğlu
Kaptaki Fotoğraf: Ercan Arslan
Kitaptaki Çizimler: Irvin Mandel
Sayfa Tasarımı: Muzaffer Aysu

© 2021, Ayşe Kulin
© 2021 bu kitabın Türkçe yayın hakları
Everest Yayınları'na aittir.

1. Basım: Temmuz 2021

ISBN 978-605-185-632-2
Sertifika No: 43949

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaacılık
Matbaa Sertifika No: 45099
Çiftehavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8
Bayrampaşa/İstanbul
Tel: (0212) 674 97 23 Faks: (0212) 674 97 29

EVEREST YAYINLARI

Ticarethane Sokak No: 15 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: (0212) 513 34 20-21 Faks: (0212) 512 33 76
e-posta: info@everestyayinlari.com
www.everestyayinlari.com
www.twitter.com/everestkitap
www.facebook.com/everestyayinlari
www.instagram.com/everestyayinlari

Everest, Alfa Yayınları'nın tescilli markasıdır.

Çizimleriyle kitabıma ruh katan
sevgili Irvin Mandel'e
en içten teşekkürlerimle.

Ayşe Kulin

tamadres.com

tamadres.com

HASRET

Ne gördün ey âmâ?

Ne kadar az imiş dünya ve ben ne kadar az imişim orada!

Adonis

BİZ BİR SANDALYEYE SİĞARIZ,
SORUN YOK KIZIM...

SAYIKLAMALAR

24 Şubat 2020

Bulutların ötesinde bir yerdeyim, dünyaya uzak.

Kocaman gri bir kuşum, hiç kanat çırpmadan süzülüyorum gökyüzünde.

Ne tuhaf, bir yanımda güneş doğuyor, diğer yanımda İstanbul minarelerinin ardını yine pembe ve kızılın tonlarına boyamış, batmakta aynı güneş.

Bu tuhaf duruma pek de şaşmayarak şehrimin en sevdiğim zamanına doğru kanat çırpamak, o kızılıktaki erimekte istiyorum ama... a o da ne! Kanatlarımın biri yok! Hızla düşmeye başladım denize doğru!

Kim kırdı kanadımı tam da keyifle uçmaktayken?

“Ayşe Hanım uyanın... Ayşe Hanım... ameliyatınız bitti.”

Zorlukla araladım gözlerimi. Ah nerede o bir an önceki ferahlık! Dört yanı perdelerle çevrili daracık bir yerdeydim şimdi.

“İyi misiniz? Sancınız var mı?”

Sancım var mı?

Olmaz olur mu, az önce uçarken sağ kanadımı kırmadım mı ben?

“Kolum acıyor,” dedim, “sağ kolum çok acıyor.”

“Ama siz ameliyatı sol kalçanızdan geçirdiniz.”

“Sol kalçam acımıyor. Sağ kolum acıyor.”

Mavi giysili hemşirenin yüzünde bir an için delinin tekine çattık ifadesi belirip kayboldu, sağ tarafıma geçip kolumu çıkardı örtünün altından, şefkatli bir tınıyla, “Kolunuzda hiçbir şey yok, bakın, siz de görün,” dedi.

Gerçekten de kolumda hiçbir şey yoktu ya da belki vardı da ben göremiyordum çünkü sol koluma ağrı kesici ve antibiyotik karışımı bir serum takılıydı ve ben ilaçların etkisiyle sersem gibiydim. Sağ kolum ise gerçekten acıyordu ama ben hâlâ rüyamın etkisinde olabilirim diye ısrar etmedim.

“Çok üşüyorum,” dedim sadece.

“Birazdan odanıza götüreceğiz sizi, merak etmeyin, odanız buradan çok daha sıcak.”

Kolumu üzerimdeki mavi örtünün altına sokup alçım, sargım veya sondam var mı diye yokladım vücudumu. Yaşasın! Ne alçım vardı ne sargım ne de sondam!

Aa, ama çıplağım ben! Çırılçıplağım!

“Üzerimde hiçbir şey yok,” dedim telaşla, “o yüzden üşüyorum herhalde.”

“Birazdan, odanıza çıkarmadan önce hastane giysinizi giydireceğiz, merak etmeyin,” dedi hemşire yüzünde sevecen bir gülümsemeyle.

Hastaneden çıkıp evime gideceğim güne kadar bedenimin sahibi doktorlar, hemşireler ve hastabakıcılar! Onlar ne derlerse öyle olacak, bunu biliyorum, önce babam yıllar sonra da annem için az zaman geçirmedim ben hastane odalarında. Ve işte beş yıldır tam da bu yüzden erteliyordum bu ameliyatı.

Daha önceden hiç tanımadığım adamların ve kadınların çevrelediği bir ameliyat masasının üzerinde çırılçıplak, en mahrem yerlerim, tüm organlarımla, bilincim kapalı, hatta belki ruhum dahi tamamen onlara teslim, sıfır irade ile yatmak fikri beni çok rahatsız ettiği için.

Az önceki rüyama dönmek ve yine göklerde süzülmek için sımsıkı yumdum gözlerimi ama birileri ikide bir perdeyi aralayıp içeri süzülerek tansiyonumu, ateşimi, kanımdaki oksijen miktarını ölçtüğü için bir türlü dalamıyordum. Son gelişlerinde elektrik süpürgesini andıran bir alet getirip aletin hortumlarını yatağın her iki tarafından örtümün altına soktular ve yatağımın içine üfürülen sıcak hava sayesinde ben nihayet ısındım, üzerimdeki mavi örtü dalgalı bir deniz gibi kabarıp alçalırken titremem durdu, gevşedim, dalıp gitmişim.

Biri dikiliyor olmalı yine başucumda ki, burnumda çok tanıdık bir leylak kokusu tütüyor buram buram. Zar zor araladım gözkapaklarımı.

Aman Tanrım! Anneannem gelmiş!

Hep yaptığı gibi yine bir bardak süt uzatmasa bana, ona benzeyen biri diyeceğim ama elinde bir bardak süt var.

“Anneanne, Allah aşkına çek şu bardağı burnumun ucundan,” demek istiyorum, sesim çıkmıyor.

“Haydi iç, iyi gelir, titremen geçer. Zaten bu kadar sıska olmasan böyle üşümezdin,” diyor. Hayret, sesim çıkmadığı halde duymuş beni; “İnat etme, bitiriver şunu, ballı süt iyi gelir,” diyerek ısrarla uzatmaya devam ediyor bardağı.

Anneannemin yerküremizde varoluş nedeninin yegâne torunu olan bana illa kilo aldirtmak olduğunu düşündüğüm çok olmuştu, hayatım boyunca. Çocukluğumda eğer anneannem Ankara’ya bizi ziyarete gelmişse veya yaz aylarında ben Ada’da onunla kalmaktaysam, içinde üç beş kaşık toz şeker veya bal eritilmiş iki koca bardak sütü ve bir bütün francalayı, gün içinde bitirmeden yatamazdım. Francalanın ne olduğunu genç kuşaklar bilmez, 1940’lı savaş yıllarında rafine unla yapıldığı için lüks sayılan beyaz ekmeklerin adıydı.

Anneannem kocasını çok genç yaşta kaybetmiş, ikinci darbeyi de ertesi yıl evlenen kızının, kocasının görevi dolayısıyla Ankara’ya yerleşmesiyle yemişti. Kendini yapayalnız hissettiği bir dönemde, ben doğunca tüm sevgi ve ilgisini tek evladının tek çocuğu olan bana yöneltmiş.

Annemle babam bana kardeş yapmadıklarından, o yoğun ilgi, sıska bir çocuk olan benim beslenmem

üzerinde yoğunlaşarak üstümde kaldı. Bugün sıcacık duygularla yâd ettiğim, sevgisine şükrettiğim anneannemin bana düşkünlüğü özellikle çocukluktan genç kızlığa geçtiğim dönemde, beni değirmen taşı gibi un ufak etmişti.

Anneannem benim doğumumdan itibaren hayatını öyle tasarlamıştı ki, her yılını dakika aksatmadan aynı döngü içinde yaşardı. Sonbaharı ve kış aylarını, eylül ortalarından mayıs başına kadar kendi anne ve babasıyla Teşvikiye'deki Narmanlı Apartmanı'nda geçirir, mayıs başında yataklı trenle Ankara'ya bizim yanımıza gelir, bir ay sonra okullar kapanınca beni alır, yine yataklı trenle İstanbul'a dönerdi.

İstanbul'a varınca Haydarpaşadan vapura biner, dosdoğru dedemin Ada'daki konağına giderdik ve anneannemin tren yolculuğu sırasında aksattığı *torun şişmanlatma operasyonu*, eve varışımızın ilk on dakikasında yeniden devreye girerdi.

Ben yaz boyunca anneannemin en üst kattaki geniş odasında onunla birlikte yatardım. Başucumda uykuya dalmadan ve uyanır uyanmaz içmem için hep bir bardak ballı süt bulunurdu. Gün boyunca içirdiği üzüm, domates, vişne suları da cabasıydı! Öğlen ve akşam sofralarında ise yine sırf ben kilo alayım diye mi, yoksa bizimkiler Çinlilerden türemişlerdi de farkında mı değillerdi bilemeyeceğim, çeşitli yemeklerin yanı sıra her gün illa pirinç pilavı ve hoşaf olurdu.

Anneannem pilavımı son tanesine kadar yedirirdi bana.

On bir yaşındaydım galiba, “İte kaka yedirip içirdiğin bunca gıdaya rağmen bak hâlâ sıskayım, yakamı bırak artık,” diyerek isyan etmiştim.

“Bırakamam,” demişti, “onca göz nuru akıtarak ellerimle diktiğim giysilerin hepsi üzerinden dökülüyor, sıska olduğun için hiçbirini hakkıyla taşıyamıyorsun! En az üç kilo aldirtacağım sana.”

O zaman sen de giysilerimi benim bedenime göre bir boy küçük kes ve dik, öyle değil mi! Ama hayır, çocukluğum boyunca anneannem kumaşları inatla hep hayalindeki o gürbüz çocuk için biçti. Her fırsatta beni tartıya çıkarıp kilomu, duvarlara yapıştırıp terzi mezurasıyla boyumu ölçtü, liseye geçene kadar gırtlığımdan aşağı taze sıkılmış meyve suları, şekerli sütler akıttı ve ben onu hayal kırıklığına uğratarak, hamileliklerimin dışında, ne elli dört kilonun üzerine çıkabildim ne de boyum bir metre altmış altı santimi aşabildi.

Umudunu kesmeyen anneannem dördüncü lohusalığımda bile süt yapar bahanesiyle şişmanlamam ve hatta uzamam için bana hâlâ bol şekerli lohusa şerbetleri içirtiyordu zorla.

Kırkılı yaşlarımı sürerken de akşama doğru çalıştığım yeri arar, o gün neler yiyip içtiğimi, doyup doymadığımı araştırırdı ki, eğer açsam evime kapıcısıyla yemek yollatsın.

Elinden ancak ilk oğlum Mete’yi dünyaya getirince kurtulabilmişim çünkü bana olan düşkünlüğünün bir kısmını ona yönlendirmişti. Anneannem Mete’yi sütle

değil, şamfıstığıyla beslemeyi seçtiği için benden şanslı çıktı oğlum.

Torununun torununu görenlerin cennete gideceğine inanan anneannem, inanmayacaksınız ama Mete'nin ilk çocuğunu kollarına alana kadar tutundu hayata. İsviçre'de doğan minik kız, dört aylıkken Türk ailesiyle tanışmaya İstanbul'a geldiğinde, anneannem torununun torununu öpüp kokladıktan, bağrına bastıktan birkaç gün sonra vefat etti.

Nüfus kâğıdına göre doksan yedi yaşındaydı ama kız kardeşleri Cumhuriyet'in ilanı sonrası nüfus kâğıtlarının değişmesi sırasında, eski nüfusunun üzerinde oynayarak kendini dört beş yaş küçülttüğünün dedikodusunu yaparlardı. Öyle veya değil, bir Çerkez'e yakışır kıvamda, uzun ve sağlıklı bir ömürdü onun ki.

Tuttuğunu koparan bu becerikli anneannem, şimdi hastanenin girilmesi yasak bölümüne kadar gelmiş, yine bir bardak sütle dikiliyordu başucumda.

“İçmeyeceğim anneanne,” dedim, “hem senin buraya girmen yasak.”

“Bana yasak işlemiyor, istediğim yere girer çıkarım ben,” dedi anneannem.

Tanımadığım bir başka sesin, “Sayıklıyor,” diye fısıldadığını duydum, “ateşi mi çıktı acaba, koş dereceyi al da gel.”

Telaşlı ayak sesleri... gözlerimi araladım, bir başka hemşire üzerime eğilmiş ateşimi ölçüyordu.

“Dalmışsınız, rüya görüyordunuz galiba... Neyse, ateşiniz sonunda 36 dereceye yükseldi, sizi artık odanıza götürebiliriz.”

Gözlerim başucumda anneannemi aradı, ağzıma çocukluğumun ballı süt tadını çalıp yok olmuştu anneannem ama leylak kolonyasının kokusu hâlâ tütüyordu burnumda.

“Kolum çok acıyor,” dedim ben, belki bu yeni gelen hemşire bana inanır diye.

“Serum takılı ya, ondandır.”

“O kolum değil, sağ kolum acıyor. Bileğimin iç tarafı.”

Bir koluma bir de yüzüme öyle bir baktı ki, bir daha acımdan ölsem gıkımı çıkarmayacağım.

“Ayşe Hanım, herhalde ameliyat esnasında bir rüya gördünüz, hâlâ tesiri altındasınız. Kolunuz sapasağlam! Bakın işte siz de görün.”

Birlikte inceledik kolumu, gerçekten de ne iğne izi vardı ne şişlik.

Ama acıyordu işte ve kimse bana inanmadığı için kalbim de kolumla birlikte acıyordu, anneannem de ta ötelerden başucumda belirdiğine göre, demek ki ben gidiciydim.

Bir insanın yetmiş sekiz yaşında zorlu bir ameliyat sonucunda ölmesinin şaşılacak bir yanı yoktu da, benim için, pek kötü bir zamanlama olacaktı.

Aylarca tarih kitaplarının içine düşüp Osmanlı'nın on dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısındaki halleri üzerine tez yazabilir kıvama geldikten sonra, son kitabım *Her Yerde Kan Var*'ın İzmir Kitap Fuarı'ndaki imza gününe dahi